

**KAMMARRÄTTEN I
STOCKHOLM**
Migrationsöverdomstolen
Avdelning 6

DOM
2007 -11- 27
Meddelad i Stockholm

Sida 1 (11)
Mål nr UM 1344-06

POINTLEX
WWW.POINTLEX.S

KLAGANDE
Migrationsverket

MOTPART
Francis Enow, 770704
medborgare i Kamerun

Ombud och offentligt biträde:
Advokat Maria Onaca
Kalendegatan 18
211 35 Malmö

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Länsrättens i Skåne län, migrationsdomstolen, dom den 12 december 2006
i mål nr UM 1530-06
(Migrationsverkets ärende nr 10-354897)

SAKEN
Uppehållstillstånd m.m.

MIGRATIONSÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Migrationsöverdomstolen bifaller överklagandet och
 - upphäver migrationsdomstolens dom utom såvitt avser beslutet om ersättning samt
 - fastställer Migrationsverkets beslut den 6 september 2006.
2. Migrationsöverdomstolen fastställer ersättning åt Maria Onaca som offentligt biträde med 7 260 kr, varav 5 808 kr för arbete och 1 452 kr för mervärdesskatt.

Dok.Id 9537

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-700 38 00

Telefax
08-14 98 89

Expeditionstid
måndag-fredag
09:00-11:30
12:30-15:00

BAKGRUND

Francis Enow ansökte om uppehållstillstånd m.m. den 27 september 2005. Han anförde bl.a. följande till stöd för sin ansökan. Han är anhängare till, men inte medlem i ett politiskt parti i hemlandet. Han deltog i ett par möten och någon demonstration anordnad av partiet. I samband med firandet av partiets jubileum arresterades han av polis och hölls fängslad i sex dagar varefter han lyckades fly. Han blev svårt misshandlad under tiden han satt fängslad. Av ett till Migrationsverket ingivet läkarintyg framgick att Francis Enow konstaterats ha en HIV-infektion och att antivirala läkemedel mot sjukdomen satts in.

Migrationsverket avslog ansökan i beslut den 6 september 2006 och förordnade att Francis Enow skulle utvisas till Kamerun. Verket anförde att det är känt att situationen i Kamerun vad beträffar mänskliga rättigheter är bristfällig och att det förekommer en omfattande korrupktion samt att övergrepp mot politiskt oliktankande och journalister inte är ovanliga. Verket anförde vidare bl.a. följande. Det parti som Francis Enow sympatiserar med är illegalt. Francis Enow är inte medlem i partiet och har inte haft någon ledande eller framskjuten roll, varken i partiet eller i samband med möten och demonstrationer. Hans kunskaper om partiet är vaga och redogörelsen för den politiska verksamheten i vissa delar motsägelsefull. För att skyddsbehov som flykting skall föreligga måste i normalfallet den politiska verksamheten ligga på en viss nivå och därutöver föreligga omständigheter som gör det sannolikt att det existerar ett särskilt intresse för personen från myndigheternas sida. Francis Enows politiska verksamhet har varit på låg nivå och han har endast sporadiskt deltagit i partiets aktiviteter. Han har inte gjort sannolikt att han är av intresse för myndigheterna utifrån de skäl han hävdar. Han har därmed inte heller gjort sannolikt att han är att betrakta som flykting eller skyddsbehövande i övrigt. Francis Enow har gett in ett intyg som visar att han har en konstaterad HIV-infektion och behandlas med antivirala medel. Av vägledande

beslut från regeringen framgår det att tillstånd kan ges till den som har en livshotande sjukdom som han inte kan få vård för i hemlandet eller till den som har ett mycket svårt handikapp. Enbart ekonomiska problem med att få vård i hemlandet har inte ansetts tillräckligt för att få tillstånd (Utlänningslagen – Vägledande beslut, reg. 23-94). I beslut den 23 juni 1994 har regeringen funnit att de ovan nämnda principerna även kan tillämpas vid bedömningen av HIV/aids som grund för uppehållstillstånd (Utlänningslagen – Vägledande beslut, reg. 47-94). Det finns möjlighet till behandling av HIV-infektion med antivirala läkemedel i hemlandet. Mot bakgrund av den restriktivitet som föreligger vid tillämpningen av synnerligen ömmande omständigheter finner verket att uppehållstillstånd inte kan beviljas på denna grund.

Francis Enow överklagade Migrationsverkets beslut till länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolen.

Migrationsverket bestred bifall till överklagandet.

Migrationsdomstolens dom

I dom den 12 december 2006 beviljade migrationsdomstolen Francis Enow permanent uppehållstillstånd och anförde bl.a. följande. Det är utrett i målet att Francis Enows politiska engagemang har varit relativt perifert och inte förekommit i någon mer frekvent omfattning. Enligt tillgänglig rapportering avseende situationen i Kamerun är det dock inte ovanligt att myndigheternas intresse riktas mot politiskt engagemang på gräsrotsnivå. Francis Enows berättelse avseende den behandling han utsatts för bör godtas. Dock lämnas påståendena om händelserna kring flykten ur fängelset och resan till Sverige utan avseende. Den behandling som han utsatts för kan dock inte bedömas vara av den grad och av den art att han kan beviljas uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande. Det är ostridigt att Francis Enow är infekterad av HIV och i behov av livslång vård. Ytterligare en fråga i målet blir därför om han har möjlighet att få godtagbar vård i sitt hemland. Mot bakgrund av den rapportering som

finns tillgänglig i målet avseende denna fråga framgår att vård för HIV-smittade visserligen finns att tillgå i Kamerun, men att den är förbehållen ett fåtal medborgare mot betalning. Det är inte troligt att Francis Enow skulle kunna beredas adekvat vård i hemlandet, bl.a. mot bakgrund av vad som sagts ovan om myndigheternas intresse för personer med politiskt engagemang på gräsrotsnivå. Vid en samlad bedömning av omständigheterna i målet finner migrationsdomstolen därför att det föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter som medför att Francis Enow skall beviljas uppehållstillstånd.

YRKANDEN M.M.

Migrationsverket yrkar att Migrationsöverdomstolen med ändring av migrationsdomstolens dom den 12 december 2006 fastställer Migrationsverkets beslut den 6 september 2006 att avslå Francis Enows ansökan om uppehållstillstånd m.m. samt att utvisa honom till hemlandet.

Francis Enow bestrider bifall till överklagandet.

Migrationsöverdomstolen har låtit inhämta yttrande från Socialstyrelsen angående HIV/aids och möjligheter till vård i Kamerun. Socialstyrelsen har genom professorn och överläkaren Anders Sönnernborg, enheterna för infektionssjukdomar och klinisk virologi vid Karolinska Institutet vid Karolinska universitetssjukhuset Huddinge, inkommit med följande yttrande daterat den 17 maj 2007.

”Obehandlad HIV-infektion har i det närmaste 100 procents dödlighet. HIV-infektion behandlad lege artis har i sig ingen dödlighet (med undantag om man har smittats med multiresistent virus vilket är i Sverige och Afrika fortfarande mycket ovanligt). Detta förutsätter att det finns tillgång till HIV-läkemedel och en stödjande sjukvårdsstruktur.

Om en tidigare obehandlad patient med avancerade symtom får HIV-behandling lege artis så leder det till en varaktig förbättring under förutsättning att patienten tar/kan ta medicinen enligt föreskrift.

Om patienten har svårigheter, oberoende av skäl, att ta ordinerade läkemedel så kan prognosen försämrats beroende på vilka läkemedel patienten inte kan ta eller ta. I praktiken är det endast få patienter som inte kan ta en

framgångsrik behandling. Däremot kan patientens följsamhet till ordinerad behandling vara suboptimal vilket kan leda till resistens mot läkemedlen och med ökad långsiktig risk för kliniska komplikationer. För de flesta patienter har dock behandling fortfarande en viss effekt även i sådana fall.

HIV går inte att bota. Vid utsättning av läkemedel börjar viruset omedelbart att föröka sig igen och förloppet blir väsentligen det samma som vid obehandlad HIV-infektion, såvida inte behandling återintroduceras.

Jag känner inte till specifikt förhållandena i Kamerun. I de afrikanska länder jag känner till, så även i Kamerun, finns det HIV-läkemedel tillgängliga. Situationen kan dock variera inom ett land beroende på hur långt utrullningen av HIV-behandling har kommit. Behandlingsalternativen vid behandlingssvikt och biverkningar är mer begränsade såvida patienten inte har råd att köpa nya 'moderna' HIV-läkemedel eller att landet inte kan tillgodose det behovet. Om patienten klarar att ta behandling så har han/hon dock samma goda prognos som i Sverige.

Nationella riktlinjer för HIV-behandling i Kamerun skapades år 2003. Enligt WHO/UNAIDS fick 17 940 patienter HIV-behandling i Kamerun år 2005. Samma källa anger att behovet var då 108 000. Hur behovet definierades vet jag inte.

Enligt Global Funds hemsida annonserade Kameruns hälsominister Urbain Olanguena Awone den 23 april 2007 att landet kommer att erbjuda gratis HIV-behandling till alla HIV-positiva personer med början från maj 2007. Behandlingen kommer att finansieras av regeringen, av Global Fund och Clinton Foundation. Målsättningen är sålunda att de f.n. 50 000 som av regeringen bedöms behöva behandling kommer att erbjudas sådan. Den behandling som kommer att tillhandahållas, vad jag förstår, har tillräcklig effekt på tidigare inte behandlade och på tidigare behandlade patienter såvida HIV-virus från dessa senare personer inte har en grav läkemedelsresistens".

Till stöd för överklagandet anför Migrationsverket bl.a. följande. Francis Enow har inte gjort sannolikt att han har utsatts för viss behandling av myndigheterna i hemlandet. Hans berättelse är inte sammanhängande och trovärdig och han kan inte anses ha gjort sannolikt att han skulle ha några problem med myndigheterna vid ett återvändande. Det är därför inte heller sannolikt att myndigheterna skulle förhindra att han erhåller adekvat vård. Även om migrationsdomstolens bedömning av Francis Enows upplevelser i hemlandet godtas föreligger ingen koppling mellan dessa händelser och möjligheterna till medicinsk behandling. Migrationsdomstolens dom antyder att domstolen har tagit hänsyn till att vården i hemlandet är avgiftsbelagd. Om så är fallet anser verket att detta strider mot tidigare gällande praxis. Det är inte relevant vid prövningen om vården är avgiftsbelagd eller ej och uppehållstillstånd kan inte medges av detta skäl. Även om

kostnadsaspekten skulle beaktas föreligger inte skäl för uppehållstillstånd i detta fall. Det finns adekvat vård för HIV i Kamerun att tillgå för Francis Enow och någon anledning att medge uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716) föreligger inte.

Francis Enow vidhåller vad han tidigare anfört samt tillägger bl.a. följande. Han har inte någon möjlighet att få HIV-behandling om han skickas tillbaka till Kamerun. Det finns många HIV-smittade där, fler än vad som anges i Socialstyrelsens yttrande, men väldigt få som får behandling. Den vård som erbjuds kan inte kallas för HIV-behandling. Hälsoministerns löfte om gratis behandling från och med maj 2007 har inte förverkligats. Det finns ingen möjlighet att förverkliga ett sådant löfte inom en överskådlig framtid, både på grund av den katastrofala ekonomiska situationen i landet och på grund av inställningen till HIV. Landet är väldigt korrupt och bara de som är mycket rika och har kontakter kommer att få HIV-behandling. Även om de problem som han har haft med myndigheterna i hemlandet inte är tillräckliga grunder för att beviljas asyl i Sverige innebär de tillräckliga hinder för att göra det omöjligt för honom att erhålla HIV-behandling. Hans situation förvärras även av att han inte har några kontakter och ekonomiska möjligheter för att själv bekosta behandling eller de mutor som krävs.

Francis Enow har inkommit med ett läkarintyg daterat den 8 maj 2007 av vilket framgår bl.a. att antiviral kombinationsbehandling har startat med god effekt och virusmängden är nu omätbar, att immunförsvaret har ökat något men är fortfarande påverkat samt att Francis Enow är i behov av fortsatt antiviral behandling och regelbundna kontroller.

DOMSKÄL

Skyddsbehov

En flykting är, enligt 4 kap. 1 § första stycket utlänningslagen en utlänning som befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, därför att han eller hon känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp, och inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, begagna sig av detta lands skydd. Detta gäller oberoende av om det är landets myndigheter som är ansvariga för att utlänningen utsatts för förföljelse eller om dessa inte kan antas erbjuda trygghet mot förföljelse från enskilda.

Med skyddsbehövande i övrigt avses enligt 4 kap. 2 § första stycket utlänningslagen en utlänning som i andra fall än som avses i 1 § samma kapitel, befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, därför att han eller hon känner välgrundad fruktan för att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, eller behöver skydd på grund av yttre eller inre väpnad konflikt eller på grund av svåra motsättningar i hemlandet känner välgrundad fruktan att utsättas för allvarliga övergrepp eller inte kan återvända till sitt hemland på grund av en miljökatastrof.

Migrationsdomstolen har bifallit Francis Enows ansökan om uppehållstillstånd på grund av att det föreligger synnerligen ömmande omständigheter då det inte är troligt att han skulle kunna beredas adekvat vård i hemlandet, bl.a. mot bakgrund av myndigheternas intresse för personer med politiskt engagemang på gräsrotsnivå. Att hindras från att erhålla adekvat vård på grund av sitt politiska engagemang kan utgöra flyktinggrundande förföljelse.

I förarbetena till utlänningslagen betonar regeringen starkt betydelsen av att frågor om asyl eller skydd i övrigt liksom andra huvudgrunder för

uppehållstillstånd noggrant prövas innan frågan om tillstånd enligt bestämmelsen om synnerligen ömmande omständigheter eventuellt prövas (se prop. 2004/05:170 s 176 f. och s. 192). Bedömningen av om Francis Enow riskerar att hindras att erhålla adekvat vård på grund av sin politiska uppfattning skall göras inom ramen för prövningen av skyddsbehov och inte inom ramen för prövningen om det föreligger synnerligen ömmande omständigheter (jfr MIG 2007:33).

Migrationsöverdomstolen finner att Francis Enow inte förmått göra sannolikt att han på grund av sin politiska uppfattning riskerar att hindras från att erhålla adekvat vård vid ett återvändande till hemlandet. Han har inte heller gjort sannolikt att han på annat sätt löper risk för att utsättas för flyktinggrundande förföljelse eller tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Han är således inte att anse som flykting eller skyddsbehövande i övrigt.

Synnerligen ömmande omständigheter

Enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen får om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, tillstånd beviljas en utlänning om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen skall särskilt beaktas utlänningens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet.

Tillståndsgrunden synnerligen ömmande omständigheter är av undantagskaraktär och bestämmelsen skall tillämpas restriktivt. Vid prövning enligt lagrummet skall det ske en sammanvägd bedömning av omständigheterna. Det krävs att omständigheterna är sådana att utlänningens sammanvägda situation framstår som synnerligen ömmande (jfr MIG 2007:15 och MIG 2007:33).

I förarbetena till utlänningslagen (prop. 2004/05:170) anförs bl.a. följande.

"Begreppet hälsotillstånd tillåter beaktande av hela hälsoskalan – graden av friskhet eller sjukdom samt funktionsförmågan. Eftersom det är en samlad bedömning som skall göras i det enskilda fallet, går det inte att isolerat fastlägga när ett visst hälsotillstånd skall leda till uppehållstillstånd. Ett skäl för uppehållstillstånd kan vara att utlänningen har en livshotande fysisk eller psykiskt sjukdom eller lider av ett synnerligen allvarligt funktionshinder. Det skall då beaktas om det är rimligt att vården ges i Sverige. För det första måste det vägas in om vård över huvud taget kan ges i Sverige i det enskilda fallet. Vården måste också förväntas leda till en påtaglig och varaktig förbättring av utlänningens hälsotillstånd, alternativt vara livsnödvändig. För att det skall vara rimligt att Sverige skall erbjuda vård i det enskilda fallet måste även vägas in om utlänningen kan få adekvat vård i hemlandet eller annat land som utlänningen kan sändas till. Även om Sverige i ett enskilt fall skulle kunna erbjuda en betydligt bättre vård än vad som kan ges i utlänningens hemland, är det ofrånkomligt att de sammantagna ekonomiska konsekvenserna för Sverige måste beaktas vid den samlade bedömningen." (A. a. s. 280.)

"Även om Sverige i vissa fall kan erbjuda en betydligt bättre vård än vad som kan ges i personens hemland kan enbart detta inte motivera att ge uppehållstillstånd i Sverige. För sjukdomar där det i Sverige finns tillgång till vård kan de sammantagna ekonomiska konsekvenserna vara sådana att uppehållstillstånd bör vägras. I det enskilda fallet medför den avvägning som skall ske mellan hälsotillståndet och utlänningens situation i såväl Sverige som hemlandet att det inte kommer att ställas samma krav på hur sjuk eller hur frisk en utlänning måste vara för att det skall vara rimligt att sända honom eller henne till ett visst land." (A. a. s. 190.)

Regeringen har i propositionen inte aviserat någon förändring i förhållande till den restriktiva praxis som tidigare har gällt i fråga om uppehållstillstånd på grund av hälsotillstånd. Regeringen har i beslut enligt äldre utlänningslagstiftning, se t.ex. Utlänningslagen – Vägledande beslut, reg. 21-94 och reg. 23-94, uttalat att uppgivna ekonomiska svårigheter att få vård i hemlandet inte bör leda till att tillstånd beviljas. Regeringen har vidare i beslut den 23 juni 1994 uttalat att allmänna principer kan tillämpas även vid bedömningen av HIV/aids som grund för uppehållstillstånd, innebärande bl.a. att man gör en individuell bedömning av patientens allmäntillstånd där förekomsten av allvarliga kliniska symtom vägs in (se Utlänningslagen – Vägledande beslut, reg. 47-94).

Enligt åberopade läkarintyg lider Francis Enow av en konstaterad HIV-infektion. Francis Enow har i Sverige erhållit behandling som har gett god

effekt. Av Socialstyrelsens yttrande i målet framgår att behandling för HIV i normalfallet ger en påtaglig och varaktig förbättring av hälsotillståndet. Sjukdomen är dock kronisk och är livshotande om behandling inte ges. Adekvat behandling för Francis Enows sjukdom kan således ges i Sverige. Av utredningen i målet framgår att sådan vård även finns att tillgå i hemlandet, även om den ofta är avgiftsbelagd.

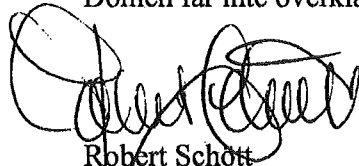
Frågan är då i vilken utsträckning det bör beaktas att den vård och de mediciner Francis Enow behöver kan vara dyrare i Kamerun eller att han kan få svårigheter att själv bekosta dessa. Av angivna förarbeten och tidigare praxis framgår att även de sammantagna ekonomiska konsekvenserna för Sverige måste beaktas vid bedömningen av om uppehållstillstånd bör beviljas, liksom att uppgivna ekonomiska svårigheter att få vård i hemlandet inte bör föranleda att tillstånd beviljas. HIV/aids är en utbredd sjukdom i världen och det torde inte heller vara ovanligt att Sverige kan tillhandahålla såväl vård som mediciner till en, för den enskilde, betydligt lägre kostnad än vad motsvarande vård och mediciner skulle kosta i dennes hemland.

Även med beaktande av att Francis Enow kan komma att själv få bekosta vård och medicin i hemlandet anser Migrationsöverdomstolen att uppehållstillstånd på grund av medicinska skäl inte kan beviljas i ett fall som detta. Vid denna bedömning har även hänsyn tagits till vad som kommit fram om Francis Enows nuvarande hälsotillstånd.

Inte heller i övrigt föreligger omständigheter som medför att Francis Enow bör beviljas uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter.

Överklagandet skall således bifallas och Migrationsverkets beslut den 6 september 2006 skall fastställas.

Domen får inte överklagas (16 kap. 9 § tredje stycket utlänningslagen).

Robert Schött
kammarrättsråd

Maria Wetterstrand Hagström
kammarrättsråd
referent

Anita Linder
kammarrättsråd

/Sofia Kalin
föredragande